

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1510/2022
09.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јасмина Михаиловић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Илија Бирчанин“ из Ваљева, коју заступа Правобранилаштво Града Ваљева, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 133/22 од 04.02.2022. године, у седници одржаној 09.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 133/22 од 04.02.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 124/21 од 17.11.2021. године ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде за исхрану у току рада за период од марта 2018. године закључно с мартом 2019. године исплати 53.651,21 динар, и то у појединачно опредељеним новчаним износима и са законском затезном каматом на сваки појединачни износ, као у његовом садржају. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име регреса за годишњи одмор за исти период исплати 26.369,53 динара, у појединачно опредељеним новчаним износима и са законском затезном каматом, као у његовом садржају. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи плати трошкове парничног поступка у износу од 68.202,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 133/22 од 04.02.2022. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље за исплату накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од марта 2018. године закључно са мартом 2019. године, са припадајућом законском затезном каматом, као и захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка, а тужиља обавезана да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 39.000,00 динара. Одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права и предложила да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, на основу одредбе члана 404 став 1. Закона о парничном поступку.

Тужена је дала одговор на ревизију.

С обзиром да је ревизија тужиље дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП-а („Службени гласник РС“, бр. 72/11.... 18/20), то није било потребе да се о истој одлучује као о посебној ревизији.

Врховни касациони суд је испитао побјану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и оценио да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у спорном периоду била у радном односу код тужене, на радном месту ... и исплаћивана јој је минимална зарада. У целокупном утуженом периоду за тужиљу је примењен кофицијент за обрачун посла 6,30 који је множен с прописаном основицом, а тужила је имала и додатак на зараду у висини до износа минималне зараде, јер јој је плата била испод износа минималне зараде прописане законом. Вештачењем је обрачуната висина накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за спорни период од 01.03.2018. године до 31.03.2019. године, сходно одредби чл. 32 Општег колективног уговора ("Сл. гласник РС, бр. 50/08 ...), и то: 53.651,21 динар на име накнаде за исхрану у току рада и 26.369,53 динара на име регреса за коришћење годишњег одмора.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, а имајући посебно у виду да је тужили у целокупном утуженом периоду исплаћивана основна плата у износу нижем од минималне зараде прописане законом, првостепени суд је закључио да накнада за топли оброк и регрес тужили нису исплаћени, па је усвојио тужбени захтев тужиље опредељен у скаду с налазом вештака оцењујући да су параметри које је судски вештак применио при обрачуну ових накнада познати јер су раније примењивани приликом обрачуна тражених видова накнаде.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, будући да су, према одредби члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама, који се сходно члану 7 Закона о основама система образовања и васпитања примењује и на запослене у основним и средњим школама, у коефицијенту за обрачун плате садржане накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, због чега нема основа за исплату тражених новчаних потраживања.

Неосновано се ревизијом указује да је наведени закључак другостепеног суда заснован на погрешној примени материјалног права.

Одребом члана 187. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“ број 88/17 ... 10/19) прописано је да се на

утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник Републике Србије“ број 34/01 ... 86/19) прописан је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 3. став 1. тог закона прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за Председника републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама Председника републике и Народне скупштине Републике Србије. Према одредби члана 4. став 1. и 2. наведеног закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, и садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. који се примењују на запослене у основном образовању.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог и за исхрану у току рада, ако послодавац то право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора, при чему висина трошкова исхране у току рада мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено (члан 2. став 2).

Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник Републике Србије“ број 21/15 и 27/22) одређује елементе за утврђивање плате, тако што прописује да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом, а уколико је основна плата запосленог која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата за пуно радно време и остварени стандардни учинак мања од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на наведени начин исплаћује се у висини минималне зараде (члан 20. став 1. и 2).

Тужилца је запослена у школи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само у случају када посебним законом положај, права,

обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, произлази да та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, при чему посебним колективним уговорима за запослене у јавним службама није предвиђено њихово право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. То право није предвиђено ни Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник Републике Србије“ број 21/2015), а важећим посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама утврђено је право запослених на исплату плате у висини минималне зараде, али не и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора запосленима који примају плату у висини минималне зараде. С обзиром да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса у утуженом периоду тужиљи исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њене плате, не припада јој право на додатну исплату накнаде ових трошкова коју потражује тужбом, без обзира на чињеницу да јој је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како тужиља није успела у овом поступку, Врховни касациони суд је, применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, одбио захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић